

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

Par Otrā pasaules kara piemiņas vietu Lestēnē

1. pants. Likuma mērķis un uzdevums

(1) Šā likuma mērķis ir:

- 1) apzināt, atcerēties vēsturiskos notikumus, stiprināt sabiedrības vēsturisko atmiņu un veicināt faktos balstītu izpratni par notikumiem okupētās Latvijas teritorijā Lestenes apkārtnē Otrā pasaules kara laikā, kad okupētājvalstis — Padomju Savienība un Vācija — prettiesiski iesaistīja Latvijas iedzīvotājus savos militārajos formējumos;
- 2) nodrošināt vēsturiskā taisnīguma atjaunošanu un novērst vēsturisko notikumu nepatiesu, neprecīzu atspoguļojumu;
- 3) godināt to latviešu karavīru piemiņu, kuri tika iesaistīti un krita Otrajā pasaules karā;
- 4) saglabāt, uzturēt un attīstīt valsts nozīmes kultūras pieminekli "Lestenes luterāņu baznīca un Otrā pasaules kara piemiņas vieta ar Lestenes memoriālu" un tā kultūrvēsturisko vērtību.

(2) Likums nosaka Lestēnē esošās Otrā pasaules kara piemiņas vietas teritoriju, tās uzturēšanas, izmantošanas, aizsardzības, apsaimniekošanas un finansēšanas kārtību, kā arī citus ar to saistītus jautājumus.

2. pants. Otrā pasaules kara piemiņas vietas Lestēnē teritorija

(1) Otrā pasaules kara piemiņas vietas Lestēnē teritorijā (turpmāk — piemiņas vietas teritorija) ietilpst valsts nozīmes kultūras pieminekļa "Lestenes luterāņu baznīca un Otrā pasaules kara piemiņas vieta ar Lestenes memoriālu" (turpmāk — Piemineklis) un tā aizsardzības zona.

(2) Pieminekļa sastāvā ir šādi nekustamie īpašumi:

- 1) Lestenes evaņģēliski luteriskās draudzes (vienotais reģistrācijas Nr. 99500001386) īpašumā esošā nekustamā īpašuma "Lestenes mācītāja ferma" Tukuma rajona Lestenes pagastā (nekustamā īpašuma kadastra Nr. 9068 003 0125) daļa — zemes gabals 0,5 hektāru platībā (kadastra Nr. 9068 003 0125) un uz tā esošā Lestenes luterāņu baznīcas ēka;

- 2) Tukuma novada pašvaldības īpašumā esošie nekustamie īpašumi:
 - a) "2. pasaules karā kritušo latviešu leģiona Brāļu kapi Lestenē" Lestenes pagastā, Tukuma novadā (nekustamā īpašuma kadastra Nr. 9068 003 0215), kas sastāv no zemes gabala 1,11 hektāru platībā un trim būvēm ar kadastra apzīmējumiem 9068 003 0215 001, 9068 003 0215 002 un 9068 003 0215 003,
 - b) nekustamais īpašums "Parks" Lestenē, Lestenes pagastā, Tukuma novadā (kadastra Nr. 9068 003 0339), kas sastāv no zemes gabala 1,18 hektāru platībā un divām būvēm ar kadastra apzīmējumiem 9068 003 0339 001 un 9068 003 0339 002,
 - c) nekustamais īpašums "Rūķīši" Lestenē, Lestenes pagastā, Tukuma novadā (kadastra Nr. 9068 003 0208), kas sastāv no zemes gabala 0,3083 hektāru platībā un divām ēkām ar kadastra apzīmējumiem 9068 003 0215 001 un 9068 003 0208 002.

(3) Pieminekļa aizsardzības zona tiek noteikta ar šo likumu. Tās robeža norādīta šā likuma pielikumā.

3. pants. Pieminekļa kā aizsargājama kultūrvēsturiska mantojuma statuss un kultūrvēsturiskā vērtība

(1) Piemineklis ir Latvijas kultūrvēsturiskā mantojuma daļa un iekļauts valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā ar valsts aizsardzības numuru 6822.

(2) Septiņpadsmitajā gadsimtā celtā Lestenes luterāņu baznīca ar tās īpaši grezno no 1704. gada līdz 1709. gadam veidoto interjeru ir viena no izcilākajām baroka laikmeta kultūrvēsturiskajām vērtībām Latvijā. Tā tika izpostīta Otrā pasaules kara frontes cīņu un pēckara okupācijas laikā, atjaunota pēc Latvijas valsts neatkarības atjaunošanas un glabā liecības par Otrā pasaules kara notikumiem.

(3) Lestenes luterāņu baznīcas īpaši saglabājamās vērtības ir baznīcas ēkas telpiskais risinājums ainavā, būvmasu kārtojums, fasāžu arhitektūra, jumta forma, konstruktīvā sistēma, plānojums, interjers, būvgaldniecības izstrādājumi, kara liecību pēdas, vēsturiskais konteksts, piemiņas vietas izveidojums ainavā, materiālās un nemateriālās liecības par traģiskajiem notikumiem un to piemiņu.

(4) Otrā pasaules kara piemiņas vieta ar Lestenes memoriālu kā vēsturiska piemiņas vieta vēsta par traģiskajiem notikumiem, kas risinājušies okupētās Latvijas teritorijā Otrā pasaules kara laikā no 1944. gada oktobra līdz 1945. gada martam, kad Lestenes apkārtnē notikušo kauju vietās krita karojošo valstu — Padomju Savienības un Vācijas — militārajos formējumos prettiesiski iesaistītie Latvijas iedzīvotāji.

(5) Pieminekļa un tajā esošo kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu, uzturēšanu un izmantošanu reglamentē šis likums, likums "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" un citi normatīvie akti.

4. pants. Piemiņas vietas teritorijas uzturēšanas un apsaimniekošanas kārtība

(1) Tukuma novada pašvaldība un Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas Lestenes draudze (turpmāk kopā — Īpašnieki) nodrošina Pieminekļa saglabāšanu, uzturēšanu, atjaunošanu, attīstību un publisku pieejamību. Ārpus Pieminekļa esošās piemiņas vietas teritorijas uzturēšanu un kopšanu nodrošina attiecīgo nekustamo īpašumu īpašnieki.

(2) Īpašnieki izstrādā vienotu šā likuma mērķim atbilstošu Pieminekļa saglabāšanas, atjaunošanas, attīstības un izmantošanas ilgtermiņa koncepciju (turpmāk — Koncepcija).

(3) Koncepciju izvērtē un saskaņo Pieminekļa padome (turpmāk — Padome). Koncepcija tiek izstrādāta 10 gadu periodam un aktualizēta pēc pieciem gadiem.

(4) Lai īstenotu šā likuma mērķi un veicinātu Koncepcijas izstrādi un realizāciju, Kultūras ministrija izveido Padomi un apstiprina tās nolikumu.

(5) Padome ir sabiedriska konsultatīva institūcija, kuras sastāvā ir deviņi locekļi:

- 1) Kultūras ministrijas pārstāvis;
- 2) Aizsardzības ministrijas pārstāvis;
- 3) Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārstāvis;
- 4) divi Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes pārstāvji (vēsturnieks un arhitekts vai mākslas vēsturnieks);
- 5) Tukuma novada domes pārstāvis;
- 6) latviešu karavīru piemiņas biedrības "Lestene" pārstāvis;
- 7) Lestenes evaņģēliski luteriskās draudzes pārstāvis;
- 8) Rundāles pils muzeja pārstāvis.

(6) Padomes sastāvu apstiprina uz pieciem gadiem. Padomes priekšsēdētāju no sava vidus uz pieciem gadiem ievēlē Padomes locekļi.

(7) Padomes tehnisko un organizatorisko darbību nodrošina Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde.

5. pants. Piemiņas vietas teritorijai noteiktie ierobežojumi

Piemiņas vietas teritorijā aizliegts:

- 1) veikt darbības, kas var apdraudēt Pieminekļa saglabāšanu, pasliktināt tā saglabātības stāvokli, ierobežot tā publisko pieejamību un vizuālo uztveri, traucēt ar Pieminekli saistītu pasākumu norisi;
- 2) izrādīt necienīgu attieksmi pret apbedījumiem un karavīru piemiņu;

- 3) organizēt pasākumus vai veikt darbības, kas vērstas uz agresīvu konfrontāciju;
- 4) uzstādīt vizuāli aktīvus vides dizaina objektus, kā arī izvietot vizuālo informāciju un reklāmu, kas var kaitēt Pieminekļa materiālo un nemateriālo kultūrvēsturisko vērtību nozīmes izpratnei.

6. pants. Piemiņas vietas teritorijas saglabāšanas, atjaunošanas, attīstības un uzturēšanas finansēšana

(1) Īpašnieki nodrošina un piesaista Pieminekļa saglabāšanai, atjaunošanai, attīstībai un uzturēšanai nepieciešamo finansējumu.

(2) Valsts var piedalīties Konceptijas īstenošanas finansēšanā, ja valsts budžetā ir paredzēti līdzekļi šim mērķim.

(3) Latvijas pašvaldībām ir tiesības piedalīties piemiņas vietas teritorijas saglabāšanas, atjaunošanas, attīstības un izmantošanas finansēšanā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

(4) Īpašnieki Pieminekļa saglabāšanai, atjaunošanai, attīstībai un uzturēšanai var izmantot fizisko un juridisko personu, tostarp publisko un privāto kapitālsabiedrību, ziedojumus.

Pārejas noteikumi

1. Kultūras ministrija izveido Padomi sešu mēnešu laikā pēc šā likuma stāšanās spēkā.

2. Īpašnieki izstrādā Konceptiju un iesniedz to Padomei saskaņošanai divu gadu laikā pēc šā likuma stāšanās spēkā.

Likums Saeimā pieņemts 2024. gada 6. jūnijā.

Valsts prezidents E. Rinkēvičs

Rīgā 2024. gada 20. jūnijā

Likuma "Par Otrā pasaules kara piemiņas vietu Lestēnē"
pielikums

Piemiņas vietas teritorija

- Pieminekļa teritorija
- Pieminekļa aizsardzības zonas robeža
- Piemiņas vietas teritorija